

**KUMITAT AMMINISTRATTIV
FLEUR-DE-LYS**

L-Akwidott...400 Sena Wara
Kuncert Orkestrali

Sala tal-Kulleġġ Santa Tereza
13 ta' Dicembru, 2010

400 Sena t'Akwidott

Forsi meta nharsu lejn l-arkati tal-akwidott li jkennu l-lokal taghna ffit nahsbu dwar l-istorja sinjura li hemm marbuta magghom. Forsi naghmlu dan ghax narawhom ta' kuljum.

Biss jekk wiehed jieqaf jahseb `dwar dañ il-progett ingenjali li ra' l-bidu tieghu 400 sena ilu mill-lum, jinnota kemm il-Fleur-de-lys laghab parti importanti fil-progett li wassal l-ilma fil-belt Valletta, deskritta bhala 'belt katavru' minhabba n-nixfa li kienet tesperjenza qabel il-progett tal-Gran Mastru Wignacourt. Il-bieb li darba kien jgħaqquad naha m'ohra, apparti l-valur arkitettoniku tieghu u l-funzjoni tieghu biex iwassal l-ilma minn naha għal ohra, kien protagonista fl-ghoti tal-isem lill-lokal taghna...il-Fleur-de-lys. Dan minhabba s-simboli li jirraprezenaw lil Wignacourt li kienu parti minn dan il-bieb monumentali.

Fl-okkazjoni tal-lejla nfakkru u niccelebraw dan il-monument nazzjonali, li grazzi għall-diversi progetti ta' rinovar għadna nistghu ingawdu sal-lum. L-attivitá tal-lejla hija wahda minn diversi ppjanati mill-Kumitat Amministrattiv ta' Fleur-de-lys li jfakkar u jaghti kull gieh possibli lil dan il-progett ingineriku li sawwar parti mill-istorja ta' pajjizna u tal-belt Valletta. Fic-cokon tieghu il-lokal taghna għaraf jaghti importanza lil dan l-anniversarju importanti u grazzi għall-ghajnuna finanzjarja li kien eligibli għaliha gawda u holoq qafas ta' programm ta' celebrazzjoni għal dan.

Huwa sabih li niccelebraw. Imma l-Kumitat Amministrattiv ta' Fleur-de-lys ma' jieqafx hemm.

Ninsabu f'diskussjonijiet avvanzati mal-Kunsill Lokali ta' Birkirkara u Santa Venera flimkien mal-MEPA dwar il-bini mill-gdid tal-bieb ta' Fleur-de-lys...monument li għandu jkompli jaghti l-identita' misthoqqa lill-lokal taghna.

F'isem shabi Antoine Attard, Tony Formosa, Emmanwel Farrugia u Ramona Montebello, niringrazzjakom talli llejla għaziltu li tfakkru maghna dan l-anniversarju importanti u nawguralkom Milied hieni u sena gdida b'dak kollu li tixtieq qalbkom.

Ronald Briffa

Chairperson

Fleur-de-lys

Insahhu l-Identita tal-Komunitajiet

Messagg mis-Segretarju Parlamentari ghall-Konsumatur, Kompetizzjoni Gusta, Kunsilli Lokali u Konsultazzjoni Pubblika Chris Said

Meta varajna l-kuncett tal-kunsilli lokali konna imnebbha mill-principju tas-sussidjarjeta' li nemmnu tant fih. Konna u ghadna konvinti li d-decizjonijiet ghandhom jittiehdu mill-eqreb livell possibbli tar-residenti.

Illum il-kunsilli lokali m'humieq biss realta' accettata izda realta' li hadmet u li qed taghmel id-differenza. Din is-sena komplejna nsahhu l-kuncett tas-sussidjarjeta' u s-sehem dirett tar-residenti fid-decizjonijiet li jolqtuom permezz tat-twaqqif tal-kumitati amministrattivi.

Permezz ta' dawn il-kumitati, lokalitajiet zghar bi sfidi partikolari u differenti minn dawq tal-belt jew rahal li jinsabu fih, se jkollhom l-opportunita jindirizzaw il-problemi taghhom b'mod dirett u jaraw li s-soluzzjonijiet li jipprovdu jkunu jaqblu ma' dak jhossu l-membri tal-kommunita'.

Il-kumitati amministrattivi qed jigu appoggjati minn ghajnuna finanzjarja diretta u indiretta halli nkunu zguri li bil-mod il-mod jibdeu jilhq u l-ghan-taghom.

Il-kuncert muzikali u attivitajiet ohra li jfakkru l-400 sena mill-bini tal-akwidott fi Fleur de Lys jiffurmaw wahda mill-innizzjattivi li qed igawdu minn skema specjali -ta' finanzjament ghal progetti u inizzjattivi minn kumitati amministrattivi. Dan hu mod wiehed kif tkompli tissahhan l-identita' ta' din il-komunita'.

L-ghan tal-Gvern mhux li jzomm idejn dawn il-kumitati u jimponi fuqhom xi jwettqu jew ma jwettqux. L-iskop ahhari hu li dawn il-kumitati jinghataw l-ghodda biex jahdmu u jkunu l-ixprun ta' progetti u inizzjattivi li jtejjbu u jsebbhu l-lokalitajiet taghhom. L-ewwel sinjali huma inkoragganti u permezz ta' din l-iskema partikolari il-Gvern se jkun qed jiffinanzja 13 -il progett fil-komunitajiet iz-zghar.

Minn qalbi nawgura lill-kumitat amministrattivi ta' Fleur de Lys aktar hidma sfieqa b'risq il-komunita u, fl-isfond tal-attivitajiet tal-lum, nawgura wkoll li dan il-kumitat jibqa' jaghti importanza u jesponi l-wirt storiku li jsebbha il-lokalita' u jaghtiha l-identita' taghha.

Punti ta' Storja... Informazzjoni migbura minn Antoine Attard

Il-Franciz Aloph De Wignacourt tweled nhar is-16 ta' Lulju tal-1547. Fil-25 t'Awissu tal-1566 inghaqac mal-Ordni mmexxi mill-Gran Mastru La Valette. Kien propju l-10 ta' Frar tal-1601 li Wignacourt inhatar Gran Mastru tal-Ordni. L-akbar problema li ffacjat l-belt Valletta meta tlestiet tinbena fl-1566 kienet il-provvista tal-ilma, tant li mad-dahla kien hemm skrizzjoni li tghid ' Belt b'nuqqas ta' ilma hija bhal katavru'. Kien fl-1610 li Wignacourt beda bil-missjoni tieghu; dik ta' progett li jwassal l-ilma sal-belt.

Fl-istess sena, il-gizwit Sqalli Padre Natale Tomasucci, mgharuf ghax-xoghol kbir li wettaq fl-inginerija fejn jidhol l-ilma, gie fdat bil-pjanti. Tomasucci malajr tefa ghajnejh fuq il-provisti tal-ilma li kienu jezisu fl-inhawi tal-hekk imsejha 'Citta Vecchia'. Il-hsieb ewlieni kien li jinqat-ghu kanali fil-blat biex l-ilma jivjagga taht l-art, b'hekk l-ilma jasal fil-belt frisk minhabba li ma kienx imiss mal-arja ta' barra. Wara diversi problemi li ltaqa magghom waqt il-progett, Tomasucci marad u kellu jhalli l-gzira f'Jannar tal-1612. Wignacourt ma' qatax qalbu. B'intervent tal-Ambaxxatur tal-Ordni f'Ruma Bontadino de Bontadini nbghat Malta u gie fdat bil-progett, assistit mill-Malti Giovanni Attard u zewg inginiera Sqallin.

Issa gie deciz li jinbnew arkati stil ruman minn Hattard sal-Hamrun biex jissolvew il-problemi li habbat wiccu magghom Tomasucci. L-ilma kellu jkompli trieqtu sas-subborg tal-furjana u l-Belt Valletta taht

l-art. F'punt partikolari inbena bieb wiesa bi tliet arkati, bis-simboli li jirraprezentaw llill-Gran Mastru Wignacourt u s-simbolu Franciz qabel ir-Rivoluzzjoni... is-simbolu tal-Fleur-de-lys, li eventwalment ta l-isem lil dan il-lokal u li ghadu jhaddnu b'tant kburija sal-lum. Il-bieb hekk imsejjah 'Ta' fleur-de-lys' kien indispensabbli biex l-ilma jaqsam minn naha ghall-ohra tat-triq, sakemm umbad jaqbad it-triq finali ghall-belt Valletta. Din l-arkata ntlagtet darbtejn; fit-18 t' April al-1943 meta sew-wieq ta' crane tas-servizzi Nglizi ma' kkalkulax tajjeb, laqat l-arkata u kkaguna hsara kbira fiha. Anqas minn sena wara, nhar it-22 ta' Frar tal-1944 habat ma' dak li kien fadal minn din l-arkata u kissirha ghal kollox. Ftit jiem wara Sir Hannibal Scicluna kiteb lis-Segretarju tal-istat biex jittiehdu l-passi mehtiega biex dan il-bieb jerga jinbena fl-istat originali tieghu... liema talba 67 sena wara ghada mhix milqugha.

L-akwidott kien twil 9 kilometri u sewa mal-114,868 skud, bil-maggoranza taghhom imhallsa mill-Gran mastru nnifsu. Mas-600 had-diem kienu nvoluti fil-bini ta' dan il-progett ambizzjuz li ha 4 snin biex tlesta

Programm

Jidderiegi l-Orkestra tal-University of Malta Junior College

Mro Manoel Pirotta DNESM (Lyon) [M.A.] Dip CNR (Lyon) [B.A. (Hons.)] Hon VCM LFIBA CT, FVCM (Hons.) FTCL FLCM FNCM
LTCL LMusLCM

A moment like this - Jörgen Kjell Elofsson

Go West - Village People

Air for winds - André Waignein/ Arr.: Manoel Pirotta

Glasnost - Dizzy Stratford

We are the Champions

In a Monastery Garden - Characteristic Intermezzo

Funiculi Funicula

L-Akwidott..400 Sena Wara

Prezentazzjoni Awdjoviziva

All I want for Christmas is You – Mariah Carey/Walter Afanasieff

Innu Studenti Universitarji – Carmelo Pace (1906-93)

Grazzi lil...

Membri u helpers tal-Kumitat Amministrattiv Fleur-de-lys tal-ghajnuna taghhom,

Dr Frank Fabri - Principal tal-Kulleġġ Santa Tereza

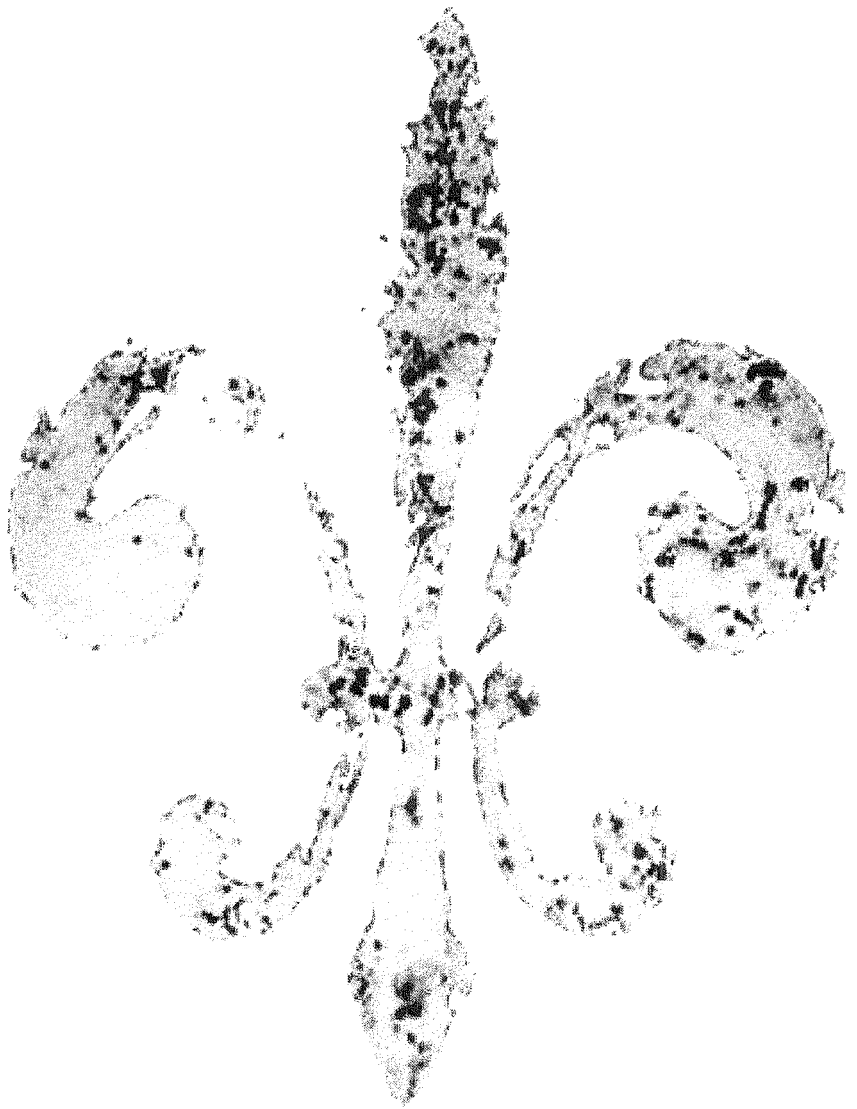
Ms Rita Azzopardi u Mr Bernardo Riolo għall-Iskola Primarja

Kunsill Lokali Birkirkara

Marbeck Spiteri - Prezentatrici

Segretarjat Parlamentari għall-Kunsilli Lokali

Fleur-de-lys 2010